

Evropský hospodářský a sociální výbor

Ekonomický pohled na výhodnost metropolitní spolupráce

Petr Zahradník

Brno;

Konference: Přínosy metropolitní spolupráce pro obce, regiony a stát

srpen 2020

ZÁKLADNÍ PODOBA METROPOLITNÍ SPOLUPRÁCE Z EKONOMICKÉHO POHLEDU

- **INTEGROVANÝ ÚZEMNÍ PŘÍSTUP** = RELATIVNĚ NOVÝ ZPŮSOB NÁSTROJE HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY, VE KTERÉM JSOU ROZHODUJÍCÍM A VÝCHOZÍM BODEM POTŘEBY A POTENCIÁL DANÉHO ÚZEMÍ PŘI RESPEKTOVÁNÍ PRINCIPU SUBSIDIARITY – TEN DEFINUJE ROLI ZODPOVĚDNÉHO SUBJEKTU PRO ÚČELY PROGRAMOVÁNÍ, SPRÁVY, IMPLEMENTACE A KONEČNÉ REALIZACE; POTŘEBA SLADĚNÍ ZÁJMŮ NĚKOLIKA AKTÉRŮ;
- **CÍLENÉ ZAMĚŘENÍ VEŘEJNÉ POLITIKY NA POTŘEBY KONKRÉTNÍHO ÚZEMÍ, VNÍMANÉHO JAKO FUNKČNÍ CELEK;**
- **POTŘEBA JEHO ZAČLENĚNÍ DO PROCESU VYUŽÍVÁNÍ MOŽNOSTÍ ROZPOČTU EU (AKTUÁLNĚ) I VEŠKERÉHO STRATEGICKÉHO UVAŽOVÁNÍ OHLEDNĚ ÚZEMNÍHO ROZVOJE (PROBÍHAJÍCÍ NĚMECKÉ PŘEDSEDNICTVÍ RADĚ EU A SNAHA O ZÁSADNÍ AKTUALIZACI TEXTU LIPSKÉ CHARTY A PŘIZPŮSOBENÍ OBSAAHU ÚZEMNÍ DIMENZE)**

INTEGROVANÝ ÚZEMNÍ PŘÍSTUP

- **JÁDREM JE INTERDISCIPLINARITA A ZAMĚŘENÍ SE NA HORIZONTÁLNÍ TÉMATA: Tedy PROJEKTOVÁ A TEMATICKÁ PROPOJENOST VŠECH RELEVANTNÍCH AKTIVIT V RÁMCI DANÉHO ÚZEMÍ;**
- **KLÍČOVÍ AKTÉŘI: METODICI INTEGRACE; TVŮRCI INTEGRACE; UŽIVATELÉ INTEGRACE; POTŘEBA PERMANENTNÍ KOORDINACE TĚCHTO AKTÉRŮ; VZÁJEMNÁ PROPOJENOST A LOGICKÁ A FUNKČNÍ PROVÁZANOST PROJEKTŮ; PRO KAŽDÉ ÚZEMÍ VŽDY ORIGINAL;**
- **PRVKY FUNKČNÍ PROVÁZANOSTI: SPOUŠTĚČ – REALIZÁTOR – BENEFICIENT;**
- **PŘEDMĚT INTEGRACE: NEJEN OBSAHOVÝ ZÁMĚR A TÉMATA, ALE TÉŽ PROVÁZANOST MEZI JEDNOTLIVÝMI TYPY ÚZEMÍ (NAPŘÍKLAD METROPOLE, (SUB)REGION, DEPRIVOVANÁ MĚSTSKÁ OBLAST, MĚSTSKÁ AGLOMERACE), PROPOJENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ, INTEGRACE POŽADAVKŮ JEDNOTLIVÝCH ZÁJMOVÝCH SKUPIN**

INTEGROVANÝ ÚZEMNÍ PŘÍSTUP

- **DOSAVADNÍ ZKUŠENOST – PŘEDEVŠÍM V PODOBĚ INTEGROVANÝCH ÚZEMNÍCH INVESTIC (ITI) – STÁLE MARGINÁLNÍ A REZIDUÁLNÍ METODA; POZITIVNÍ ZKUŠENOSTI: EFEKTIVNÍ PROSTŘEDEK INTEGRACE INVESTIČNÍCH PRIORIT, TEMATICKÝCH CÍLŮ A RŮZNÝCH TYPŮ FINANČNÍCH ZDROJŮ; VĚTŠÍ ZAHRNUTÍ MÍSTNÍCH AKTÉRŮ DO ZAVÁDĚNÍ UDRŽITELNÝCH ROZVOJOVÝCH STRATEGIÍ; VYTVÁŘENÍ BLIŽŠÍCH VAZEB MEZI MĚSTSKÝMI OBLASTMI A JEJICH VENKOVSKÝM ZÁZEMÍM; URYCHLIL SE PROCES DECENTRALIZACE URBÁNNÍ POLITIKY NA MÍSTNÍ ÚROVEŇ; NEGATIVNÍ ZKUŠENOSTI: SLOŽITOST; NEADEKVÁTNÍ LEGISLATIVNÍ RÁMEC, NEUMOŽŇUJÍCÍ HLADKOU KOMPATIBILITU MEZI FONDY; NECHUŤ CENTRÁLNÍCH ORGÁNŮ DELEGOVAT ZODPOVĚDNOST NA MÍSTNÍ ÚROVEŇ; NEOCHOTA MÍSTNÍCH ORGÁNŮ TUTO ZODPOVĚDNOST PŘIJÍMAT; NEDOSTATEK KOMPETENCE A ZKUŠENOSTÍ S PŘÍPRAVOU INTEGROVANÝCH PROJEKTŮ**

PŘIDANÁ HODNOTA INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU

- **PROGRAMOVÁNÍ;**
- **ÚSPORY Z ROZSAHU;**
- **PROPOJENÍ ZISKOVÝCH A ŽIVOTASCHOPNÝCH AKTIVIT;**
- **TÉMATA INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU A HORIZONTÁLNÍ CHARAKTERISTIKY: BOHATÉ A PROSPERUJÍCÍ ÚZEMÍ; VZDĚLANÉ, INTELIGENTNÍ A KREATIVNÍ ÚZEMÍ (SMART); OTEVŘENÉ A MOBILNÍ ÚZEMÍ; EFEKTIVNÍ, HOSPODÁRNÉ A SPOLEČENSKY ODPOVĚDNÉ ÚZEMÍ; ATRAKTIVNÍ A VYVÁŽENÉ ÚZEMÍ; VÝLUČNÉ A EXKLUZIVNÍ ÚZEMÍ;**
- **EKONOMICKÉ EFEKTY: ZJIŠTĚNÍ, ŽE INTEGROVANÝ PŘÍSTUP K VEŘEJNÝM INVESTICÍM PŘINÁŠÍ OPROTI PŘÍSTUPU ČISTĚ INDIVIDUÁLNÍMU NESPORNÉ VÝHODY JAK PRO REALIZÁTORY, TAK PRO SPOLEČNOST**

PŘIDANÁ HODNOTA INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU

- **METODOLOGIE SLEDOVÁNÍ EKONOMICKÝCH EFEKTŮ: VYUŽITÍ ANALÝZY PŘÍNOSŮ A NÁKLADŮ (CBA) – FINANČNÍ ANALÝZA (POSUZUJE ZISKOVOST ČI FINANČNÍ UDRŽITELNOST KONKRÉTNÍHO PROJEKTU; UKAZUJE, ZDA ČISTÉ PŘÍJMY, KTERÉ BUDE PROJEKT VYTVÁŘET, BUDOU DOSTATEČNÉ NA TO, ABY VYKOMPENZOVALY NÁKLADY NA JEHO VYBUDOVÁNÍ A PROVOZ); EKONOMICKÁ ANALÝZA (NAHLÍŽÍ NA PŘÍNOSY A NÁKLADY PROJEKTU Z POHLEDU CELÉ SPOLEČNOSTI; CÍLEM JE UKÁZAT PROSPĚŠNOST PROJEKTU Z ŠIRŠÍHO, SOCIO-EKONOMICKÉHO POHLEDU, PRACUJE S DOPADY EXTERNALIT, STÍNOVÝCH CEN A NETRŽNÍCH VLVIVŮ);**
- **FAKTORY ZVYŠUJÍCÍ EFEKTIVITU VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ: NÁKLADOVÁ STRANA – ÚSPORY Z ROZSAHU; ZVÝŠENÍ PŘÍNOSŮ PROJEKTU – DODATEČNÝ UŽITEK V DŮSLEDKU ÚSPĚŠNĚ ZVLÁDNUTÉ INTEGRACE; PRODLUŽOVÁNÍ ČASOVÉHO HORIZONTU POŘIZOVANÝCH INVESTIC K STŘEDNĚDOBÉMU AŽ DLOUHODOBÉMU PROGRAMOVÁNÍ**

ZÁVĚR A DOPORUČENÍ

- **VELKÁ VÝZVA V PROSAZENÍ INTEGROVANÉHO ÚZEMNÍHO PŘÍSTUPU DO VÍCELETÉHO FINANČNÍHO RÁMCE EU PRO OBDOBÍ 2021 – 2027 A NEXT GENERATION EU;**
- **ZÁKLADEM TOHOTO PŘÍSTUPU JE VZÁJEMNÁ FUNKČNÍ A FINANČNÍ PROPOJENOST VÍCE PROJEKTŮ REALIZOVANÝCH V RÁMCI DANÉHO ÚZEMÍ, JEŽ VEDE K DOSAHOVÁNÍ PŘÍZNIVĚJŠÍCH REÁLNÝCH VÝSLEDKŮ V POROVNÁNÍ SE STAVEM, KDY BY TYTO PROJEKTY BYLY ŘEŠENY INDIVIDUÁLNĚ, BEZ VZÁJEMNÉ PROVÁZANOSTI;**
- **SLAĎOVÁNÍ NĚKOLIKA PROJEKTECH ROZMĚRŮ; HOVOŘÍME O INTEGRACI ÚZEMNÍ, TEMATICKÉ, FINANČNÍ A PROCESNÍ;**
- **VELMI DŮLEŽITÉ JE NESTAVĚT INTEGROVANÝ ÚZEMNÍ PŘÍSTUP DO KONKURENČNÍHO, VYTĚŠŇOVACÍHO POSTAVENÍ VŮČI TEMATICKÝM PRIORITYM;**
- **PRIMÁRNĚ POUŽÍVÁN V PŘÍPADĚ FUNKČNÍCH MĚSTSKÝCH A METROPOLITNÍCH AGLOMERACÍ; PŘESTO POUŽITELNÝ TĚŽ PRO MĚSTSKO-VENKOVSKÁ ÚZEMÍ I V TERITORIÍCH S RIZIKEM DEPRIVACE; MOŽNOST TĚŽ U PŘESHRANIČNÍCH INTEGROVANÝCH PROJEKTŮ**

ZÁVĚR A DOPORUČENÍ

- **ZATÍM POUZE MARGINÁLNĚ VYUŽÍVANÁ METODA (POUZE CCA 4% PROSTŘEDKŮ KOHEZNÍ POLITIKY NA OBDOBÍ 2014 – 2020 ROZPOČTOVÁNY DO PODOBY INTEGROVANÝCH INVESTIC);**
- **Hlavní přednosti spočívají v naplňování úspor z rozsahu (výrazná úspora nákladů spojených s implementací integrovaných projektů) a v synergii rozvojových, růstových přínosů;**
- **Hlavní překážky zahrnují přetrvávající nedůvěru, složitost řízení a implementace, zodpovědnost, kompetenci a neochotu delegovat odpovědnost;**
- **Podle komprimace reálných dat a jejich analytického využití v oblastech vzdělávání, vědy a výzkumu, a dopravní infrastruktury, se pozitivní přínos individuálních projektu při zapojení do integrované sítě násobí; při optimalizaci časování jednotlivých investičních projektů přináší integrovaný přístup přibližně 20 – 25% nárůst užitku z pohledu ekonomické vyspělosti území a životních podmínek jeho obyvatel; v případě čistě podnikatelských projektů činí tento přínos v průměru až 40%**

Evropský hospodářský a sociální výbor

Děkuji za Vaši pozornost

Petr Zahradník,

člen; Evropský hospodářský a sociální výbor,

ekonom; Česká spořitelna

poradce prezidenta Hospodářské komory České republiky

pzahradnik@email.cz